

Ryszard Grygiel

Brześć Kujawski, woj. włocławskie. Stanowisko 4

Informator Archeologiczny : badania 10, 31-32

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

najwyższej części stanowiska. Na podstawie serii 9 dat radiowęglowych można sądzić, że osiedla z Bronocic istniały pomiędzy XXX a XXIV stuleciem p.n.e.

Materiały i dokumentację przechowuje się w Archiwum IHKM PAN w Igołomi.

Badania będą kontynuowane.

BRZESC KUJAWSKI
woj. włocławskie
Stanowisko 4

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadził mgr Ryszard Grygiel. Finansowały: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego we Włocławku, Urząd Miasta i Gminy w Brześciu Kujawskim oraz Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi. Wznowienie badań z lat 1934-1939 i 1952. Osada wielokulturowa: 1/ Ślady osadnictwa schyłkowego paleolitu /krąg kultur tylczakowych/, 2/ Osada kultury ceramiki wstęgowej rytej i wczesnej kultury lendzielskiej ze starszego neolitu, 3/ Osada i cmentarzysko grupy brzesko-kujawskiej kultury lendzielskiej ze środkowego neolitu, 4/ Ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych ze środkowego neolitu oraz kultury amfor kulistych i kultury ceramiki sznurowe z późnego neolitu, 5/ Osada kultury trzcinieckiej z II okresu epoki brązu /Mont./, 6/ Osada kultury lużyckiej i kultury grobów kłozowych z okresu halstacckiego, 7/ Osada kultury przeworskiej ze środkowego okresu lateńskiego i okresu rzymskiego, 8/ Osada z wczesnego średniowiecza.

Badania koncentrowały się w północno-zachodniej części stanowiska jako kontynuacja badań Konrada Jażdżewskiego i Stanisława Madajskiego z lat 1934-1939 oraz badań Marii i Waldemara Chmielewskich z roku 1952. Zachowano uprzednio już stosowany system eksploracji odcinków o wymiarach 5 x 5 m. Ogółem przebadano obszar 35 m². Stratygrafia stanowiska: warstwa ziemi ornej 0-25 cm, warstwa kulturowa, którą stanowiła ciemna próchnica, zawierająca zmieszane zabytki równych kultur, od 25-60 cm, calec z pokładami piasku, żwiru i miejscami gliny, na którym czytelnie rysowały się wypełniska obiektów.

Najstarsze osadnictwo związane z paleolitem schyłkowym, potwierdza nieliczny materiał krzemienisty /rdzeń, wióry, z narzędzi m.in. tylczak łukowy oraz odlupkowy przekłuwacz asymetryczny ze słabo wyodrębnionym ostrzem/ należący do kręgu kultur tylczakowych, znaleziony tuż nad powierzchnią calca.

W odniesieniu do wczesnego i środkowego neolitu /osadnictwo kultur wstęgowych/ na uwagę zasługują: chata słupowa kultury ceramiki wstęgowej rytej \emptyset długości 15 m i szerokości 5 m, z płytkim wypełniskiem wnętrza /do 40 cm/, zawierająca bogaty materiał ceramiczny, krzemienno-kamienny i kostny; kompleks jam zaliczonych do wczesnej kultury lendzielskiej, a wśród nich jama o dzwonowatym kształcie z ubogim inwentarzem, na który składały się dwa fragmenty ceramiki oraz duży fragment udowej kości ludzkiej, znaleziony na dnie jamy /należy podkreślić brak grobu w sąsiedztwie tej jamy, skąd ewentualnie mogłaby pochodzić kość/; z grupą brzesko-kujawską kultury lendzielskiej związane są dwie badane chaty trapezowate, w tym nowoodkryta oznaczona numerem 54 oraz dwa groby szkieletowe /dziecko i osobnik dorosły/. Przy badaniu rowów fundamentowych odkrytych chat ujawniono dobrze zachowane ślady słupów. Z pozostałych kultur neolitycznych potwierdzona została w materiale archeologicznym obecność kultury pucharów lejkowatych /faza wiórecka grupy wschodniej/, kultury amfor kulistych i kultury ceramiki sznurowej.

Z wczesną epoką brązu wiążą się dwie jamy kultury trzcienieckiej, a także duża część materiałów tej kultury luźno znaleziona w warstwie kulturowej.

W dalszej kolejności chronologicznej uchwycono nikiłe ślady kultury łuzyckiej z okresu halsztackiego.

Obok obiektów i materiałów kultur wstęgowych najliczniej reprezentowane są w tegorocznych badaniach materiały z późnego okresu halsztackiego oraz ze środkowego okresu lateńskiego, należące do kultury grobów kłoszowych i do kultury przeworskiej. Na uwagę zasługuje chata słupowa kultury grobów kłoszowych o wymiarach 7 x 8 m, we wnętrzu której oprócz materiału ceramicznego znaleziono kamień żarnowy z kilkoma rozcieraczami.

Z okresem rzymskim związane są dwie jamy oraz fragment naczynia terra sigillata, luźno znaleziony w warstwie kulturowej.

Obecność zabytków z II fazy wczesnego średniowiecza potwierdzają nieliczne fragmenty naczyń, pochodzące głównie z warstwy ziemi ornej. Uwzględniając kluczowy charakter stanowiska nie bez znaczenia będzie fakt, że w ciągu tegorocznych badań pozyskano próbki węgla drzewnego, które metodą C14 pozwolą ustalić datowanie absolutne obiektów kultury ceramiki wstęgowej rytej, grupy brzesko-kujawskiej kultury lendzielskiej i kultury trzcienieckiej.

Materiały przechowywane są w zbiorach Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi.

Wznówione badania zmierzają będą do całkowitego przebadania stanowiska.

BRZOSKWINIA-KRZEMIONKI, gm. ZabieŹzów
woj. krakowskie

patrz.
paleolit i mezolit